

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2014-09-24
Stockholm

Mål nr
M 3753-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-03-28 i mål nr M 5746-13,
se bilaga

KLAGANDE

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

MOTPART

A G

SAKEN

Tillstånd till avloppsanordning på fastigheten X i Haninge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom avslår Mark- och miljööverdomstolen A Gs ansökan att inrätta ett grävattenfilter av märket Biobox för BDT-vatten på fastigheten X i Haninge kommun. _____

Dok.Id 1162359

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa förbundets beslut att avvisa ansökan från A G om tillstånd att inrätta ett gråvattenfilter av märket Bio-Box XL för BDT-vatten på fastigheten X i Haninge kommun.

A G har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Förbundet har till stöd för sin talan, utöver vad som anförts tidigare, i huvudsak tillagt följande. Förbundet bedömer att det finns en risk för överbelastning av gråvattenfiltret, även om vattensnål teknik används. För en dusch på fem minuter går det i genomsnitt åt ca 50 liter vatten, beroende på typ av munstycke. Med tanke på att Bio-Box har en maxkapacitet på 75 liter per timme, enligt tillverkarens beskrivning, så finns risk att denna överbelastas. Vid överbelastning passerar en del av vattnet ovanför lamellerna så att ingen rening sker. Vid ytterligare överbelastning bräddas behållaren vilket kan medföra olägenhet då orenat vatten släpps ut.

Förbundet hänvisar till Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 5622-13, där en ansökan om tillstånd att inrätta ett gråvattenfilter avslagits på grund av att befintlig utredning inte visar att anläggningen uppfyller de miljö- och hälsoskydds krav som bör ställas på en avloppsanläggning för BDT-vatten. Bio-Box XL har än färre testresultat. Bio-Box XL hade ursprungligen en kapacitet på 400 liter/dygn. Siffran 600 liter /dygn har ändrats i ett senare skede. Förbundet har inte kännedom om att fler tester gjorts som visar att kapaciteten har ökat och ställer sig frågande till varför denna siffra ändrats. Dessutom finns inga tester på bakteriereduktion. Ändå har det i produktbeskrivningen lagts till att e-coli reducerats med 99 procent. Förbundet har sedan 2011 efterfrågat fler testresultat än de tre tester som presenteras på Raitas hemsida men har inte fått del av andra resultat. Sammantaget bedömer förbundet att underlaget är för litet för att godtagbar rening och smittskydd ska kunna säkerställas utifrån den här fastighetens förutsättningar, dvs. den bergiga naturen och närliggande dricksvattenbrunnar samt husets standard där dusch och tvättställ ingår.

Skötseln av anordningen går långt utöver vad som vanligtvis krävs för en traditionell avloppsanordning. En anordning som kräver så pass mycket egenkontroll och är känslig för driftstörning till följd av felaktig skötsel kan inte anses vara tillräckligt robust. Även om skötseln inte kan anses vara komplicerad är den tidskrävande och det finns risk att anordningen följaktligen inte fungerar som avsett på grund av att den inte är tillräckligt robust för att klara av eventuella driftstörningar.

A G har, utöver vad hon tidigare anfört, uppgett följande. Den ursprungliga Aquatron HS Bio-Box har ersatts av två olika modeller, Bio-Box M(L) och Bio-Box XL. Båda är avsedda för fritidshus. Båda anläggningarna är testade för bakterier (e-coli) med resultat på 99 procent. Testen för BOD7, fosfor och kväve ligger på 95 procents reningseffektivitet. Kapaciteten kan ökas genom extra biomoduler efter Bio-Box alternativt parallellkoppling av två Bio-Box-anläggningar. Anläggningarna tillgodoser väl gällande krav för rening av BDT-vatten. Riskerna för överbelastning är helt grundlösa och hypotetiska. Sannolikheten att man använder tvättstall och dusch samtidigt finns inte eftersom de är placerade bredvid varandra i ett litet tvättrum. Vattentrycket blir för lågt om två kranar används samtidigt. Bio-Box är, enligt tillverkaren, enkel att sköta och passar för små hushåll på skärgårdsöar. Den har inga delar som kan gå sönder och kräver inga byten av filtermassor. Grovfilter behöver rengöras från större partiklar men övriga filter behöver bara rengöras i nödfall. Under de drygt 50 år som fastigheten varit bebyggd har det inte skett några aktiviteter som medfört känd eller påvisad negativ miljöpåverkan på vattentäkter. Detta trots att BDT släpps ut i stenkista och att fastigheten är belägen på bergigt område med risk för sprickor. Med hänsyn till länsstyrelsens beslut den 29 maj 2013 att ändra tiden för förbud mot utsläpp till den 1 september 2014 anhåller hon om skyndsamt handläggning hos Mark- och miljööverdomstolen, alternativt att domstolen även beslutar i tidsfrågan så att hon får rimliga möjligheter att anlägga den avloppsanläggning hon får tillstånd för.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om den avloppsanläggning som A G anmält till nämnden uppfyller de miljö- och hälsoskyddskrav som bör ställas på en avloppsanläggning för BDT-vatten. A G har även framfört att Mark- och miljööverdomstolen bör besluta i fråga om tiden för förbud av utsläpp. Som framgår av länsstyrelsens beslut omfattas denna fråga inte av det överklagade beslutet och Mark- och miljööverdomstolen har därför ingen möjlighet att pröva frågan.

Tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansernas avgöranden.

Bedömningen av vilket flöde en anläggning ska vara dimensionerad för bör ske med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Vad Naturvårdsverket anfört i NFS 2006:7 om fem personekvivalenter och permanentboende kan vara en utgångspunkt men hänsyn bör även tas till omständigheter som t.ex. vattenförbrukning, hur mycket fastigheten används, vad som ansluts till anläggningen och användande av vattensnål teknik. Eftersom det i detta fall är fråga om BDT-vatten från ett enklare fritidsboende kan anläggningens dimensionering i och för sig godtas.

Av handlingarna framgår att det aktuella området är bergigt och att det finns enskilda dricksvattentäkter 40-50 meter från den tänkta avloppsanordningen. De tester som gjorts på anläggningens reningsförmåga har gjorts under sommarhalvåret och vid några enstaka tillfällen. Det saknas också uppgift om tester för bakteriereduktion. I likhet med förbundet finner Mark- och miljööverdomstolen att provtagningsresultaten för anläggningen är alltför knapphändiga för att en tillförlitlig bedömning ska kunna göras.

Mot denna bakgrund finner Mark- och miljööverdomstolen, med tillämpning av försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § andra stycket miljöbalken, att den befintliga utredningen inte visar att anläggningen uppfyller de miljö- och hälsoskyddskrav som bör ställas på en avloppsanläggning för BDT-vatten. Överklagandet ska därför bifallas och ansökan avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, tekniska rådet Mikael Schultz samt hovrättsråden Åsa Marklund Andersson och Margaretha Gistorp, referent.

Föredragande har varit David Sandberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-03-28
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 5746-13

KLAGANDE

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

MOTPART

A G

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 4 september 2013 i ärende nr 5051-2233-2013, se domsbilaga 1

SAKEN

Tillstånd till avloppsanordning på fastigheten X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 361483

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) beslutade den 17 december 2012 att avslå A Gs ansökan om tillstånd att inrätta avloppsanläggning på fastigheten X. A G överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 4 september 2013 biföll överklagandet och återförvisade ärendet till förbundet för beviljande av tillstånd med behövliga villkor. Länsstyrelsen avvisade A Gs yrkande om anstånd med installation av avlopp på fastigheten. Förbundet har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Förbundet har yrkat att länsstyrelsens beslut upphävs och att förbundets beslut att avslå ansökan fastställs. Förbundet har även yrkat att mark- och miljödomstolen förtydligar vad som ingår i definitionen tätbebyggelse.

Till stöd för sin talan har förbundet hänvisat till vad det anförde i sitt beslut samt tillagt i huvudsak följande.

Förbundet bedriver tillsyn över enskilda avlopp och handlägger ansökningar om att få inrätta sådana avlopp. I handläggningen av en ansökan ingår bland annat att göra en bedömning om den tänkta avloppslösningen, i detta fall en Bio-Box, klarar de reduktionskrav som centrala myndigheter har angett att ett enskilt avlopp bör klara. För detta har förbundet tillgång till testresultat som görs på avloppsanordningar. Av de testresultat som förbundet har att tillgå för Bio-Box framgår att tester på BOD7-, fosfor- och kvävereduktion endast gjorts under tre olika dagar och endast under sommarhalvåret. Förbundet har inte några uppgifter om testresultat på bakteriereduktion. Utifrån det har förbundet bedömt att Bio-Box är för lite testad för att kunna avgöra om den är tillräckligt robust för att klara reningskraven över tid. När förbundet ger tillstånd till ett enskilt avlopp vill det att avloppet är robust och fungerar i många år. Förbundet anser att det inte är skäligt att A G ska bekosta en avloppsanläggning som inte kan visa att den över tid fungerar som den ska.

Fastigheten X ligger enligt förbundets bedömning i en tätbebyggelse med relativt små fastigheter som ligger tätt, vilket medför att det finns en ökad risk för olägenheter från enskilda avlopp för närliggande grannar. Enligt situationsplan finns det enskilda dricksvattentäkter 40-50 meter från den tänkta avloppsanordningen. Det motiverar enligt förbundet att krav ställs på att Bio-Box ska kunna visa att den renar bakterier så det inte finns risk för att förorena närliggande dricksvattentäkter. Om mark- och miljödomstolen gör en annan bedömning av definitionen tätbebyggelse önskar förbundet att domstolen förtydligar begreppet tätbebyggelse.

Förbundet ställer sig undrande till länsstyrelsens bedömning att det, bara för att det är BDT-vatten, skulle gå att anlägga ett avlopp som i dagsläget endast kan uppvisa ett fåtal testresultat och som inte kan uppvisa några testresultat alls på bakteriereduktion. Förbundet önskar att mark- och miljödomstolen vägleder dem om det kan anses vara förenligt med lagstiftningen att få anlägga en sådan avloppsanordning.

Länsstyrelsen har handlagt ett överklagande av ett tidigare beslut från förbundet om förbud att släppa ut avloppsvatten på fastigheten. I det beslutet skriver länsstyrelsen att området där fastigheten är belägen är bergigt vilket innebär risk för sprickor, att utsläpp till en stenkista i ett sådant område innebär en risk för påverkan på dricksvatten och att redan risken för dricksvattenpåverkan är tillräcklig för att ställa strängare krav på avloppsanordningen. Förbundet tolkar det som att det behövs en avloppsanordning på fastigheten som klarar de reduktionskrav som är uppsatta.

Av länsstyrelsens beslut framgår att de vill att förbundet ska villkora om begränsning av avloppets användning till lämplig del av året och villkor för belastning. Förbundet kan inte som tillsynsmyndighet villkora hur ofta en ägare får tillträda sin fastighet. Förbundet anser att det ligger utanför deras mandat enligt miljöbalken. Det går inte att reglera om någon vill bo permanent i ett område.

Förbundet känner till att några kommuner har gett tillstånd till Bio-Box, dock i väldigt speciella fall. Förbundet påpekar att en tillsynsmyndighet har skyldighet att avgöra ett ärende i varje enskilt fall. Att det på några ställen har getts tillstånd till Bio-Box betyder inte att Bio-Box är godkänd i hela landet.

Det finns möjlighet att tömma slam per båt. Det finns vidare möjlighet att själv omhänderta slam. Det går att ansöka om dispens för att slamtömma och kompostera själv.

Till överklagandet har förbundet bifogat en rad handlingar, bland annat tidigare beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten på fastigheten.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Domstolen konstaterar att Naturvårdsverkets allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten (NFS 2006:7) inte är bindande. En bedömning måste göras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Domstolen bedömer att skötselkraven för avloppsanläggningen inte kan anses omfattande eller komplicerade. Enligt domstolens bedömning föreligger inte risk för förorening av dricksvattentäkter, förutsatt att tillståndet förenas med erforderliga villkor. Mark- och miljödomstolen instämmer således i den bedömning som länsstyrelsen gjort. Vad förbundet i övrigt har anfört föranleder inte domstolen att göra en annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Mark- och miljödomstolen finner inte anledning att inom ramen för prövningen av målet uttala sig om definitionen av tätbebyggelse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 427)

Överklagande, pga. mellankommande helg, senast den 22 april 2014.

Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Ola Lindstrand

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand. Föredragande har varit beredningsjuristen Jonas Gunnarsson.